

FOGLALAT: Magyarország és Erdély (kinevezések; budai jótékony nőegyesület; pesti nemzeti színház; szászvári és vésséi hála; a primás-hg Nagy-szombatban; hont- és nohradmegyei hírek; elempusztítások Zemplénnegyében, Kolozsvári gyásznapély Bántly Laszloért; ipar- és fözszerű; 's a t.) Amerika, Portugalia, Spanyolország (Concha egy carlosi hadosztályt tönkre ver; 's a t.) Anglia (az irlandi választójogi-vitási kérdésben a minisiteriség győz; Courvoisier vetkesnek nyilatkozatva; 's a t.) Franciaország (Miliana a francziák hatalmában; 's a t.) Németország (sajtó százados ünnepe; 's a t.) Oroszország (a cserkeszek győzeimének részlete; 's a t.) Olaszország, Dánia, Törökország, Hollandia, Poroszország, Gabonaár, Pénzkelet, Dunavizallás, Lotto. —

Magyarország és Erdély.

Ó cs. 's ap. kir. fölsége f. e. majus 29iki határozatában Andreás székely Menyhért szépelességi kanonokot sóvári címzetes apáttá, és f. e. június Siki rendeletében Feigler Ignác cs. kir. udvari 's várpalotai lelkészt a boldogs. szűz págrányi címzetes apátjává nevezni 's egyszersmind magyarországi honfiséggel szerencsésíteni méltóztatott.

Szarvason t. Magda Pál oktató hirtelen történt lemondása miatt helye tökéletesen nem tölthető be, az ügy nevezett prima vagy philosophiai osztályt egy esztendőre felfüggesztettnek jelenti a békesi ev. esperesség.

(Pesti nemzeti színház.) A rendezőség hivatalos jelentése szerint szombaton, f. hó 11-ikén Szerdahelyi József dalszínész jutalmára először adatik bérszűnettel: „Tündérak”, regényes vig dalnő felv. tanczszal; „Tündérkastély Magyarországon” című vig. után írta Egressy Benjamine, zenéjét Szerdahelyi. Ez előadásban egyszersmind egy műkedvelő énekesnő, a jutalmaztatandó tanítványa, első színi próbáját teendi. Szerdahelyit mind dalszínészeti mind zeneirasi tekintetben olly kedvezőleg ismeri már a közönség, hogy további ajánlására itten csupán annyi említendő, miszerint Szerdahelyi e legújabb művében az olasz zenét magyarral törekvék rokonítani, mi kétszeresen emelendi böcsét. —

Budai jótékony nőegyesület. Magas erényű 's hatalmas előmozdítója a közjónak, Kopaes József primás-hg a selymök intézetében egy beteg ágyat 1000 pengő ftal alapítani kegyeskedék. Két egymást szerető nőtestvér, jelesül Keglevics-Sándor 's Festetics-Sándor grófnok, szeretett édes anyjok, néhai gr. Sándor-Szapáry emlékeül, külön egy egy ágyat alapítanak, 's az alapítványi tőkéket felmondásig magoknál megtartván, azoktól száztól öt kamatot fizetnek. Batthyányi Fülöp hg országszerte ösmert jótékony lelkületéhez képest szinte egy beteg ágyat sziveskedék alapítani, 's az alapítványt magánál biztosítván, azt érduadalma részről száztól 6 ftal kamatoztatja. Hám János szathmári püspök, noha maga is megéjében rokon czélú nőkörházat emeltet, még is az országgyűlésből haza érkeztekor 200 ezüst ftal ehhez járulni szives vala. Mindezen követésre méltó példa felett Nádor-főhgné, ó cs. kir. fősége, saját magas tetszésit nyilvánítni, 's mindenik jótévőt saját magas kezűleg aláírta magyar hálalevelével szerencsésíteni méltóztaték. Költ Budán 1840ki jul. 3dikán tartott üléstől Külkey Henrik egyes. tit.

(Véssé halaja Somogy megyében az esztergami főkapitán iránt). Ama borzasztó tűzveszély, melly f. e. mart. 30kán a legdühöngőbb szélvesszelpárosulva helységünkben 31 házban 46 külön kenyeren élő adózó családot néhány percz alatt koldus-botra juttatott, az igaz emberszereteten ritka példáját tüntette-főla főtiszt. esztergami főkapitán javai főkor-mányzójában, Becker Nep. János, esztergami főszékese gyházi kanonok urban; ki a véginségre jutottak segedelmért esedező levelét köv. háttírat-tal volt kegyes ellátni: „Nemcsak az esedezőknak, kik itten fölgyevezve találtak, hanem az egész vésséi polgárságnak, kik t. i. mult heten véletlen tűzveszély által megkárosultak, egyegy jobbágyra minden személy vagy hitválogatás nélkül hatszáz égett téglát, zsellérre pedig háromszáz égett téglát az urodalmi téglaházból kiadni rendelek; valamint a zenyéri Középbükből egy jobbágyra 6 pár szarufát és 6 gerendát, zsellérnek pedig 3 pár szarufát és 3 gerendát kiadni a zenyéri urodalmi tisztségnek meghagyom. — Az ég áldása, a segélyvetek örök hálaérzete, 's minden emberbarát üdvözölő tisztelete kísérik pályáján a 'ns lelkü jótévőt, ki az inségben levőkön illy könyörületet gyakorol. Horváth József vésséi evang. lelkész.

Szászvár jun. 25kén: M. nagykeri Scitovszky János pécsi megyés püspök 's kegyes földesurunk iránt nem mulaszthatjuk el az egész hazai közönség előtt halás köszönetünket nyilványítani, miszerint a tisztelt főpásztor nádasdi urodalma már első látogatásakor nagylelkűségét 's atyai gondosságát kegyes volt szegény, de hű alattvalói iránt tanúsítani, többi közt győrei helységébéli lakosoknak mintegy 40 év előtt özszeomlott szentegyházuk (mellynek most csak pusztja helye látható) jövő tavaszra ön költségén ujdon felállítatását ígerte. Továbbá faluinak ezután csinos elrendezését 's hogy a lakosság vagyona is biztosíttassék, a tűzelleni czélszerűbb előkészületekre felügyelést, az uradalmi tisztségnek 's előjáróságának pontos teljesítésül meghagyta. Áraszsza minden áldásit az ég ura illy kegyes földesurra!

(Rajz a hegyaljai csapásról) Jun. 24én esti 9 $\frac{1}{2}$ órakor dühöngni kezd a szél, a felhők szél ellenében mintegy korbácsoltatva tódulának mindenfelől, 's villámlani kezd. Mintegy két óraig tűzben látszott lenni az ég a szakadatlan villámlástól, mennydörgés majd semmi sem volt; e közben zúgva kezdett a század óta tán soha olly nagy tért el nem borított jég-eső omlani, 's Ujhelyt, Tokajt, Tarczalt 's Toronyát kivéve, az egész Hegyalját mindenétől megfosztotta: ezenkívül Szerencs, Bekecs, Legyes-Bénye, Geszthely 's több helységet is semmivé tett. Nem maradt ember, barom, madár számára egyéb a letarolt földnél. A szőlőhegyeken csupán a fák és szálasb gyom mutat kevés zöldet, a többi: hegy, föld, téli kopárszín. A rémülés 's kétségbeeséstől üdülő módosb gazdák, beiszapoltt szőlőjüket ujra kezdik nyitvatni, 's a tordelék-kopacsoktól a tőkéket tisztítva metszetni. Vannak határok sőt egész hegysorok, hol annyi szőlő nem maradt, mennyit egy rigó egy nap fölemeszt; így vannak a szántóföldek is, sok helyütt le-

kaszálatni sem érdemes v. lehet a tönkre zúzott őszi 's tavaszi vetéseket vagy füvet, mert egy szal szalma v. fű negy öt felé van törve, 's földhöz ragadva, e felett a rétek jobbadán vízzel borítvák 's a lekaszált fű vagy imitt amott létezett hoglyak egész más határra röpítve! 's még ez nem elég. Patak városában egyik torony fedele félig leszakitva, Olasziban mind a három torony tető nélkül, és Mad városában is szintugy. Sergestül kötözgeti a nép több faluban az utcákon az épületekről leszaggatott gyékényt, számos sindelyes ház, szegletin kivált, fedél nélkül meredez, a cseréptetők össze vissza borzolva, ablak pedig alig maradt itt ott. Így van mintegy 9 mérföldnyi hosszúságban Geszthelytől Ujhelyig, ugy hogy alig határozhatni meg, mi tett nagyobb kárt: jég-e? zápor-e? vagy a szélvihar? Több ház e mellett be is szakadt, hihető, földindulás is járult e csapásokhoz. Minden munka megszünt 's az 1 frtos kapás most már 18 kr ért nyit és metsz imitt amott. A tiz év óta Hegyalján tartózkodott lengyel lakosság sergestül jobbadán honjába költözött. Még ez sem elég. Zemplénnegyve legtermőbb részét Bodrogkört a vizek elboríták, 's hét helységnek minden vetését, takarítványát elvitték, számos helység határit pedig tetemesül megrongalák, rétejk 's legelőjük mind víz alatt levén most, marháikat jobbadán elvesztegették, vagy más határokra pénzes legelőre hajtottak, ok, kik maskor számtalan idegen marháinak szoktak legelőt adni! Így több százezer magyar éhenhalás fog e megyében kiozni, ha nem segítnek azok, kik segíthetnek rendeltesüknl 's vagyonos létükre hazafiságuknl 's emberiségüknl fogva.

(A primás-hg N. Szombatban.) Jun. 23kán városunk régóta táplált ohajtása teljesült. Ugyanis a dús-eredvényű országgyűlésen, beiktatása óta, szakadatlanul füződött, köztisztelté hg-primásunk Kopaes József, városunkba, melly nagy emléke. elődeinek és káptalanának egykor a török hatalom ellen menedéket 's közel három század alatt lakhelyül szolgált 's az egykori esztergomi főpapok kegyességének olly számos emlékeivel dícseszkik 's mellyben az egyik kerületi érsek-helytartó-hivatal, a főmegyei növendékpapintézet és primási lyceum jelenleg is díszlenek, szerencsésen megéreztek. A nagy számmal összegyűlt megyei papság, és a városunkban székező dunán-inneni ker. tábla, városi tanács, és rokkant katonai tisztikar, gymnasiumi tanítószék 's b. üdvözölő tisztelettel szívfoglaló lebecsákozással fogadván először is a növendékpapintézetet — mellynek keblében az idén 134 növendék ('s ezek közt 5 eperjesi, 15 munkácsi, 2 nvaradi gör-egyes. és 3 nyitrai megyebeli) futja hittudományi 's bölcselkedési pályáját, 's még 26 szegényebb sorsu tanuló nyer táplálatot 's mellynek természetani műterme, más képező segéd-szerek mellett, csiga-, természet és sikárolt ásvány- és növény-gyűjteményi miatt figyelmet érdemel, látogatá meg 's másnap a plebánia-templomban, az esztergomi érsek egykori székesegyházában, 18 növendékpapot avatott az egyházi alsóbb rendekbe. Megtekinté tovább az esztergomi káptalannak még itt létező, körülbelül 24ezer kötetnyi könyvtárát; meg a hajdani jezuíták rop-pant templomát 's most rokkant-katona-lakul szolgáló colleg. és az egykori egyetemi épületet; meg a Lippay érsek által 1648ban országos növendékpap-házul emelt épületben szállásoló b. Bakonyi ezredfele katonai növendék-intézetet is, hol mint az Eszterházy érsek-alapította és több egyházi férfi által tetemesül gyámolított zárdájában a nőnemi neveléssel foglalkodó orso-lyaszüzeknek is — és a már nálunk több év óta virágzó 's ő hgsége által 100 p. fo-rinttal évenként gyarapított 's gyarapítandó 's ez alkalommal külön 100 p. fo-rinttal megajándékozott kisdodóvó intézetben is a növendékek keresztény tu-domány és szentírás-történetbeli korarányos jártassága fölötti megelegülését nyilatkozta, ezelszerű nevelést, hasznos és szép irányu intézeteket pártoló bőkezűségének emléket hagyá mindenütt; és valóban városunkban még száma-mal létező különféle intézetek közt (a főlebb idéztekhez számítandó még a 3 éves egyházi hangszegyesület, polgári katona-osztályok 's b.) alig van egy, melly nevezetes gyámolításával nem dícselkedék — szegény pedig épen nem találhatik, ki a nagylelkűleg nyújtott segedelmért hálával nem tartoznék a fő-papnak. Igaz ugyan, hogy a magas jótévőnek többször bálmut szerénységé a pásztorok fejedelme kívánata szerint, e kegyes tetteket rejtekben mivelé 's lepelt vona rájuk: de a köztudomást érdemlő nagylelkűségét, a követésre méltó dicső példát a jótétben részesülteknek elhallgatni hálátlanság és vétek volna. Említendő még nemzetiségit tekintetben 's a gondviselők és tanítók becsületére az is, hogy a végül nevezett két intézetben valamint magyarul üd-vözöltetett a hgi látogató, ugy a feleletek is nemzeti nyelven adtak. Végre az ittenitársaskáptalan tökéletes létrejütását majd 10 év óta halogató szö-vevényes kérdések megoldásiban olly belátással és jogkímélettel értekezett a városi küldöttséggel, hogy a végkép megnyugtató kiegyenlítés után biztos remény kecséget bennünket, miszerint föls. urunk, ő hgsége közbenjárulásá-ra, az általános kívánatu káptalan nem sok idő múlva kegy. megalapítandja. Rövid, de minden tekintetben üdvös eredvényű másfél napi köztünk mulatta után jun. 25kén reggel az egész város áldásitól kísérve utnak indult Eszter-gom felé, azon egyetemi forró ohajtást hagyván szíveinkben: vajha sokáig tündököljék még a magyar egyház és hon egén 's vajha ismét minélelőbb sze-rencsésítse városunkat örvedentes látogatásával!

Hont, nyárho 2kán. A lefolyt hó 30kán tartatott, mint kitűzött határnapon, országgyűlésről haza tért követinknek közgyűlésileg elfogad-tatása 's munkálkodásuk felolvastatása. A szokatlan számmal összesereg-lett Rendeket az elnök-alispán 's volt országgyűlési követ egy lelkes 's minden hazafi keblét jövőre nézve is örömmreménnyel eltöltő beszéddel üd-vözlé. A tudósítások felolvasta után mind a két követnek, hivataljok dízes és pontos beteljesítése jelölül, köszönetet szavazott a megye 's ezt a jegyző-könyvbe iktatni rendél.

Buda főváros tanácsa köv. felszólítást intéze a lakossághoz: „Azon iszonyu tűz által, melly f. e. majus 1sején legerősb szélvihar kíséretében

Baja mellett fekvő Istvánmeze helységben kiűtött, Bács megye hivatalos tudósítása szerint, Baja m. városban hat óra alatt több sz. egyház, nyilvános épületek nagyobb része, és 2101 ház minden butorzattal együtt, számos árurakhely és magtár, mintegy 200 ezer mérő különfajú gabnával, több gyár, nagymennyiségű árucikk, nyers termék és eszköz martaléka lón a' langoknak. Ez iszonyu esemény okozta rendkívüli kárt 4,224,368 váltó forintba becsülik. E' szerencsétlenség következtében e' szabad kir. főváros lakosai, a' nm. magyar kir. helytartó tanács f. e. jun. 9ikéről 1874 sz. a. költ. rendeleténél fogva, ezennel illőn kéretnek: a' szerencsétlenültek inségét és szükségét emberbarátiilag enyhíteni. Badán, jun. 24ikén 1840.

N ó g r á d b ó l nyárho 2kán: A' nógrádi ág. v. esperesség m. h. 30 k. Losoncban tartá Kubinyi Ágoston főügyelője elnöklése a' att számos világi s egyházi tag jelenlétében érdekes közgyűlést, mely alkalomkor elhunyt kerületi főügyelő Radvánszky Antal cs. k. udv. tanácsnok s több megyei bír. érdemeit Pekár Lajos losonczy hitszónok magyar szónoklata mellett illő gyásztszöveggel emléktívén, a' keblében megürült alesperesi hivatalra szavazattöbbséggel választott Osztróclucky Mihály poltári hitszónokot új tisztébe iktatá. Harsánytapsokkal lón fogadva a' kevés év előtt magyarul alig értett beiktatottnak most annál nagyobb diszére való ékes magyar beköszöntő beszéde, mely oly lelkesítő hatást gyakorla az egész gyülekezetre fölött, hogy a' jegyzőkönyvnek eddig magyar eredeti mellett latin fordítással is iratása helyett ezentul csupán magyar szerkesztése egy szívvvel s lélekkel elfogadva s azonfölül az egyházi pecsétek latin köriratai magyarításra is ajánlva lón. Már ez édes érzeménnyel tölté el a' jelen voltakat, melyet a' mivelttségben néhány évtized óta több oldalú gyors előhaladásunknak egy igen szép, boldogító, egyszersmind nagyszerű kiállítás s főleg nemzetiségünk érdekében felszámíthatlan következményvel kecsegtető nem annyira fejlődő bimbaja, mint zamatos gyümölcse legfőbb fokra hágatott. Ugyanis a' losonczy hely. v. atyafiak koruk feladatát, a' szellemi rokonlást, kölcsönös egyetértést, a' felekezeti összeforrasztását s mindezzel egy lépten járó előhaladást tettel bebizonyítandók, egyszersmind a' külső szertartásokban két protestans felekezet belálapjaiban már e g y s é g é t tanusítandók, a' losonczy ref. lyceum s ág. v. esperességi iskola egyesítését barátságosan indítványozák, mely tettük az ág. v. esperesség részéről legelénkebb öszinte örömmel fogadtatván, az indítvány bővebb kifejtése s miképeni elintéztetése javaslattételül, számos tagu, a' megpendített tárgy iránt rokonszenvvel viseltető küldötségre bízták. Említést érdemel e' gyűlésről még az is, hogy az esperesség mintegy 600 kötetre terjedő s a' gyűlés lefolyta alatt is többektől nagylelkűen szaporított s jelenig Vidéfalván volt könyvtárának Losoncra átvitelén s mérsékelt fizetés mellett közhasználatul megnyitásátán kívül egy tudományosan munkálkodandó papi egyesület létrehozatala is elhatározaték. Végül Kubinyi Ágostonnak a' moldvai gyógyszer s természetvizsgáló társaság részéről levelezőtagul választatása bizonyítja, hogy külföld előtti ismételtségünkől lassanként kivergődni kezdünk. Még egy: Udornán, Lónyobánya fők-egyházában, az új templomot illő d i s z-ünnepélyvel ugyancsak m. h. 29kén fölszentelék.

(Kolozsvári gyászünnepély Bánffy Lászlóért.) A' széplelkű s két magyar haza könnyeivel siratott Bánffy László báró tiszteletére jun. 27én a' kolozsvári ref. főiskola érdekes ünnepet ült. A' felejthetetlen férfiú ugyanis e' főiskolának nemcsak névvel, hanem valósággal is buzgó főgondnok a végintézetében 9 ezer kötetnyi ritka becsü könyvtárát e' főiskolának hagyván, hasznos befolyását ez által is maradandósítá. Az iskolai előljáróság a' minden jobb kebelben élő ember és hazafi iránti tiszteletét s háláját egy érdekes ünnepélyvel tanusítván megülé fájdalom! már halott jöltevéjének névünnepét. Az iskola nagyobb teremét már délelőtti 10 órakor tömött sokaság foglalta el az üdvözültnek lelki rokoniból, barátiból s tisztelőiből árczukon a' komoly részvét s leplettlen bánat vonalmival. Harmonias ének után gyászindulója a' tanuló ifjuság zenészkarának nyitá meg az ünnepélyt. Ennek végzetével Salamon József e' főiskola rector-profes. jeles dolgozatú beszédet tartott, melyben főül érintvén a' gyászolt főgondnoknak a' pol. pályán szerzett s a' két haza által fűzött érdemkoszorút, főleg tudományos mivelttségét s ebből folyó lelkiületét tünteté ki, úgyesen kifejtvén azon eszmét, mikép b. Bánffy Lászlóban véghez vitték a' tudományok azt, mit azoktól várhatni, t. i. a' világos főt, nemesen képzett szívet, s ezek eredményét, mint a' halandónak földi legdicsősb diszt, a' valódi humanitást s ezekből folyólag következteté, hogy b. Bánffy is teljesíté mind azt, mit egy valódi tudományos embertől várhatni, mert jó polgár vala, hűve fejedelmének s hazájának, a' valódi mivelttség előmozdítója s nemcsak gondnok hívtalában, hanem végintézetében is eszközője a' tudományos előhaladásnak, s az emberbeesülés tükör példája magyar világunkban. Köz megelégtelést lépett le székéből a' szónok, mi után a' tanuló ifjuság dálnok s hangszkara több jeles darabbal rekeszté az ünnepélyt s azon gondolattal távozott el a' teremből az érdem valódi barátja: „vajha sok b. Bánffy Lászlóhoz hasonló lelkiületű férfival boldogítná isten a' két testvér magyar hazát!” E. H.

Ipar- s tözsérügy. A' jun. 22kén végzett m. vásárhelyi urnapi vásárra számos árus és vevő gyüle minden felől. A' vásártér egy tündér kerthez hasonlita, melyet az alá s főlhullámzó népség tarka színvegyülete játszott a' vizsgáló szem tükrébe. A' bolti cikkek általában s a' kalapok, különösen a' a' vidéki székely falukban készített szalmakalapok, a' boroshordók és fazekek igen jól kelttek, mert ki ne vásárlana gyönyörű időben. sok vágyesiklandó szép porteka közt s töménytelen diszes hölgy és férfi sorában. jó szívvel. ki-vált ha pénze van! A' baromvásárt itt sem jönnek sem rosznak nem mondhatni. A' vevők inkább vidékiek voltak s néhány kolozsvári mészáros: idegen marhaszedő egy sem. Öszvesen m. e. 1000 vásárlat történt. A' jó jármásokör párja 250—260; a' vágóé 230—235, egy páré 320 ft. volt. A' borjas tehének 90—110 keltek el. — A' berlini legközelebb gyapjувásárra, mely jun. 21kén veszi törvényszerű kezdetét, jun. 16ikától 22ikeig folyvást egymásután érkeztek a' szállítások, minek következtében a' gyapjumennyiség összesen 55 ezer mázsára ment (a' stettini gyapjувásáron csak 3,401 mázsa) mely közt mintegy 10 ezer mázsányi maradvány az előbbi vásárról jobbadán legfinomabb ésközépinom fajokban. A' múlt évi vásárra, az 1838iki maradvánnyal együtt 72 ezer mázsa gyapjút szállítottak, következőleg az idén 17 ezer mázsával kevesbet. Tekintetbe vévén, miszerint az idén a' gyapjutermeztés Poroszországban jobban fizete, mint múlt évben, csupán azzal magyarázhatni meg a' szál-

lítás esőkentét, hogy számos termesztő jutalmazóbb árkeletre várakozik és most honn tartá gyapját. Örvedetes vala, hogy az egész vásári hét alatt semmi nagyobb ingadozást nem lehet észre venni az árkeletben. s általában az egész adásvevési kezelésben kitűnő rend uralkodott. Az árkelet aránylag igen kedvező volt, mert a' boroszlaít és stettinit 2—5 tallérral haladta meg minden mázsánál. Vevő és eladó megelőzve nyújtott ezuttal egymásnak kezet, mert mult vásárkor meggyőződtek, hogy érdekeiket csak kölcsönösen emelhetik. A' termesztők engedtek a' mostoha fordulatnak, a' vevők pedig örömet fizettek aránylag jobban, mert a' gyapju tisztasága ellen semmi kifogást nem tehettek. A' vevők közt számos németalföldi, szász és francia gyártó tünt ki leginkább, mert az angolok ezuttal nem mertek oly nagy vásárlásokba becsátkozni, mint máskor, minthogy Angliában még folyvást általános pangás uralkodik a' kézművári cikkekre nézve. Egyébiránt az árkelet következő arányzatban mutatkozék:

legfinomabb gyapju mázs. most 105—115 tallér, 1839ben 120—122 1/2 tal.	
finomé	85—95 „ „ 97—110 „
középinomé	55—65 „ „ 70—80 „
középszerűé	45—60 „ „ 52 1/2—67 1/2 „
közönségesé	37 1/2—42 1/2 „ „ 40—47 1/2 „

Finom és legfinomabb gyapjút leginkább vevék; közönséges fajú tiszta gyapjuból a' tavalyi áron is kelt néhány mázsa. —

A m e r i k a.

A' mexicói kormány nem az hogy elismerte volna a' texasi köztársaságot, sőt inkább haddal készül ismét meghódítására. E' végett Arista táb. alatt sereget is gyűjtött, ki a' mexicói elégtelenség Texas határa felé tartozik üzni s ott egy fordítást tenni. Mult évi nov. ben már 6000 ember volt Arista parancsi alatt, hova több indián is csatlakozott s Texas meghódítására csak azért nem sikerült, mivel a' texasiak egyet értve a' mexicói elégtelenséggel a' mexicói földön folytatták a' hadakozást. A' föld népe nagy kedvet mutat a' Texas elleni háborúhoz. — Philadelphian igen nagy tüzzel készülnek a' sajtó százados ünnepének megülséséhez.

Portugália.

Lissabon jun. 15. Az ellenzés nagy ereje következtében, mely a' bel és igazságügyi minster ellen naponkint keményebben nyilatkozik, 60 miniszeri követ összegyűlt arrul tanakodandó, mint tarthassa meg helyén a' két ministert. — Az angol vadászhajók ismét több portugál hajót vetettek motózás alá, mi a' népet az angolok ellen még jobban elkésérette. — Tojal b. a' tanácsban kijelenté, hogy mulhatlan szükséges Éjszakamerikával minél hamarabb kereskedési szerződést kötni. — A' hires Calisto Lourenço migueli gyilkos, ki Beira Alta tartományt hat évig rettentette, Antoni de Mirandával összeesapván ez által meglepett. —

Spanyolország.

(Concha egy carlosi hadosztályt tönkre ver. Elegy.) Bayonnei telegrafi sürgöny szerint jun. 25ikén 7 carlosi zászlóalj és 9 lovasdandár Si-guenza és Medina Celi közt meg akarván a' királynékat támadni, Concha tábornok hadosztálya által tönkre verettek: a' zendülők, Palacios parancsi alatt, számos halotton kívül foglyokban 1400 harczost vesztenek, kik közt 105 tiszt és 3 főparancsnok. E' csatavesztés annyira sietteté a' zendülők megbukását, hogymár mindenütt csak francia földre szabadulásról beszélnek. Arias Teijeiro, a' rettegtető rendszer leghatalmasb pártolója Carlos volt udvaránál, már szinte odahagyá a' vértől ázott spanyol földet, és Franciaországba szökött; mi legvilágosabban tanusítja a' rosz ügynek vég tönkre jutását, mert Teijeiro csak a' remény utolsó sugarának lehunyta birhatá Spanyolországbul távozásra. —

A n g l i a.

(Az irlandi választásjavítási kérdésben a' ministerség győz. Courvoisier vétkesnek nyilatkozatva. Elegy.) London, jun. 20kán „Stanley törvényjavaslata első cikkét elmellőzé az alsóház, és így az egész törvényre nézve győzelmet reménylhet a' ministerség. A' törvényjavaslat vitatásakor jun. 19kén Morpeth l. módosítvánnyal lépett föl a' törvény első cikke ellen, mely véleménye szerint rendkívül fölizgatná Irland egy sem nyugott elmét. E' cikk ugyanis azt kívánja, hogy minden választási joggal bíró irlandi, kivéven a' dublini tud. egyetemet, ne járulhasson parliamenti követválasztáshoz, mielőtt a' kérdéses törvényjavaslat értelme szerint lenne lajstromozva; ezt tehát következőleg kívánta módosítani Morpeth: „Minden megyei vagy városi választás jegyzéke készítésekor a' mostani választók nevei hagyassanak meg a' jegyzéken mindaddig, mig bebizonyul, hogy valaki választásjogát v. elveszté, vagy meghalt, vagy korábbi följegyztetése törvénytelenül történt.“ (Kaczaj.) Stanley erre megjegyzé, mikép a' kormány által indítványzott angol választásjavítási törvényjavaslat ugyanilly cikket viselt homlokán, s hogy a' most ajánlott kormány-törvény szinte egy illy cikket foglal magában. Ezután ismét az irlandi választási visszaélések leírásával törekvék indítványa helyességét bebizonyítani, s kérte a' házat, ne engedje magát izgástól rettegés által eltántoríttatni, mert semmi új törvényt nem hozhatni gyakorlásba némi ingerültség nélkül. Sheil erőteljes beszédet monda, megmutatván, miszerint Stanley törvényjavaslata igen élénkül buzog a' választási visszaélések ellen Irlandban, mig Angliában épen Stanley és pártja (a' toryk) törekvék mindenkép előmozdítani a' csalások és visszaélések rendszerét, mi csakugyan azt látszik tanusítani, hogy a' toryk a' kormány zavarba hozatására nevelni szándékoznak az ingerültséget Irlandban, mit már magában Morpeth neve is rendkívül élesítne, mivel őt egész Irlandban mindenütt gyűlölik. És, így fejezé be szavait Sheil, ki számolhatja ki azon ingerültség következményeit, melyek e' törvényjavaslat megerősítéséből származni fognak? Am győzzenek a' toryk e' tusában; de drágán fizetendik meg győzelmeiket. Csak 12 hónapja még, midőn e' ház előtt nyilvánítá Peel, hogy Irland legtöbb nehézséget gördít elibe. Talán kevesbité e' nehézségeket a' ns lord (Morpeth) együtmunkálata? Csak haladjanak mostani utjokon az átelleni férfiak, és rövid idő múlva olly állapotba hozandják Irlandot, minőben azt a' kath. fölszabadíttatása előtt szemléltük. Ők felelősink leendnek azon iszonyu helyzetért, ha e' ház a' kérdéses törvényjavaslat elfoga-

dása által Irlandot fölhalozván, jobb kezétől fosztja meg magát, 's egyszerűsmind világfölközi uralkodását áldozza föl. Nem, valamint a ház Anglia tulnyomóságát Európában 's Anglia dicsőségét és böcsületét szíven viseli, úgy bizonyosan nem fogja most megerősíteni e' rendszabályt, mely Angliát legnagyobb erejétől, a' belbékétől fosztaná meg. Miután erre némmeltek az indítvány, mások pedig a' módosítvány mellett nyilatkoztak, 296 szóval 289 ellen a' ministerség győzött. (Hangos örömszó a' ministeri padokon.) Stanley sajnálta ugyan törvényjavaslata e' esorbultát, de mind a' mellett is továbbra szándékozik vinni a' dolgot, és a' legközelebbi hétfőt kívánta e' célra használni. Russell ellenzé e' kívánatot, mivel az, véleménye szerint, csupán a' kormánydolgok megakadályozását eszközölné, ő a' kormány irlandi választásjavítási törvényét akarná tanácskozás alá vétetni, Morpeth lordét pedig csütörtökre halasztatni. Howick ellállást tanácsolt e' rendkívüli kívánattól, egyszersmind jelentvén, mikép ő most is csak kedvetlenül szavazott a' ministerség mellett; de jövő alkalommal bizonyosan ellene fog e' tárgyan nyilatkozni. (Kaczaj a' toryk padjain.) E' nyilatkozatra Russell önként hétfőre halasztá kívánatát, habár nem fog is majd igen tisztelt barátja (Howick) részről pártoltatni. — Courvoisier ellen jun. 18ikán kimondá a' főbíró a' halálos ítéletet, miután az esküttek másfél órai tanácskozás után vétkezés nyilatkoztatták őt. — A' londoni kormány valahára mégis enyhülni látszik M. Ali ellen, mert annyiban már meg egyezett, hogy Syria nagyobb része M. Alinak jusson birtokul. Eddig a' st. jean d' acrei keleti vonal volt határu kitűzve Ali birtokának, 's maga a' vár a' porta birtokában maradt volna. Ezzel mindazáltal nem elégtelt meg Franciaország, hanem a' tauruszi hegy vonalt kívánta kitűzteni határpontról, és csupán az adanai kerületet vélte a' portának átengedhetni. Anglia most késznek nyilatkozik Acre várát M. Alinak átadni; de a' határvonalat Beirutól kívánja az arab határ felé vonatni. E' szerint tehát az adanai kerületen kívül még Tripoli és Aleppo is a' porta birtokába jutná, mi alig fogja M. Ali igényit és Franciaország kívánatit kielégíthetni, minek következtiben békés elintéztést ez ügyre nézve most hamarjában még nem várhatni. Egyébiránt egy lépéssel mégis közelebb jut e' által a' kitűzött célhoz M. Ali ügye, és talán mégis alkudozások döntenék el azt, mielőtt még végkép elszegényülne 's minden tekintetét elvesztené a' porta. —

Franciaország.

(Miliana a' francziák hatalmában. Elegy.) Touloni telegrafi sürgönyök szerint jun. 18ikán a' francia hadsereg elfoglalt Milianát, mit csak igen gyöngén őtalmazott Abdelkader, és távoztakor fölgyújtatott; néhány nap múlva a' medeahi vidéket járta meg a' francia sereg, és többször összeütközött az emir csapatjaival, és mindenütt veszteséggel kényszeríté azokat hátrálásra. A' francziák mintegy 15 holtat veszettek, a' sebesültek száma 160. — A' National tökéletesen meghasonlott a' mérsékelt baloldallal. — A' királyné Joinville hggel Toulonba utazott, honnan a' napolyi kir. családot szándéka meglátogatni. — Bertrand tábornok és kísérfői már részint várokoznak Toulonban Joinville hgre, részint utban vannak. — Néhány ellenzési lap szerint Duchatelt a' pénzügyi tárczával szándékozik a' király megkínálni. — De la Rodorte spanyol követté nevezeték ki, mivel a' kormány Krisztina kormányzó királyné e' szavaiból: „Elutazásomnak két célja van: lyányom egészsége és forró kívánatom Spanyolországot boldoggá tetheti.“ — azt véli következtethetni, miszerint Spanyolországban jelenleg oly fontos események vannak készülöben, melyek az eddiginél ügyesb követet kívánnak. —

Poroszország.

A' porosz statuslap jun. 19kén következőket közöl: „A' statusministerséghez. Parancsolom e' két drágakövevel nyilvánra bocsátatását, melyek istenben nyugvó kir. atyám és uram akarata szerint elhunyt napján kezemhez szolgáltatottak, melyek egyike „végakaratom“ czímet visel, másika, „Rád kedves Fritzem“ szókkal kezdődik, 's mely mindkettőt a' boldogult saját kezével irt vala 's 1827 év Isóján kelt. Nagykorunk hőskirálya elvált tőlünk 's a' forró siratottnak és elfelejtethetlennel oldala mellé pihenni tért. Kérem istent, a' szívek kormányzóját, hogy a' népaizon szeretetét, mely III. Fridrik Vilmost a' veszély napjaiban fentartotta, aggkorában vidámította 's a' halál keserűségét neki megédésítette, rám fiára 's utódjára, árássa, ki el vagyok istenben határozva, atyám nyomdokin járni. Imádkozék népem velem együtt az áldáshozó béke fenmaradásaért, azon drága kincsért, melyet a' boldogult arczveritékében vitt vala ki 's hű atyai kezekkel ápolt. Azt tudom, hogy ha e' kincs valaha veszélyeztetnék, — mitől isten őrizzen! akkor népem mint egy ember kelenl szavamra fel, valamint az ő népe felkelt az ő szavára. Egy illy nép képes és méltó olly kir. szavak hallására, millyek itt következnek 's át fogja látni, hogy uralkodásom kezdetét nem tüntethetem ki szebb tettel, mint azok nyilvánításával. jun. 17. 1840. Fridrik Vilmos.“ — I., „Végakaratom. Korom nyugtalanságban, reménységem istenben. Minden, áldásodtól függ, Uram! add meg nekem azt e' jelen munkához is. Midőn e' végakaratom forrón szeretett gyermekim, drága Augusztám 's egyéb kedvesim szemek elé kerülend, én már akkor nem leszek köztük 's az elhunytak közé tartozom. Emlékezzenek akkor rólam is szeretetteljesen, megpillantván azelőttökigen isméretes felirást: Emlékezzél az elhunytakra. Isten legyen irgalmas és kegyelmes bírám, 's vegye föl magához lelkeket, melyet kezeibe ajánlok. Igenis, atyám, kezeidbe ajánlom lelkeket! Te egy tulvilágban ismét mindnyájunkat egyesítesz; vajha erre méltóknak találj kegyelmedben kedves fiadért Krisztusért, üdvözítőkért, A m e n. Igenterhes és súlyos próbákat kelle isten böcs végzete szerint kiállnom, mind személyes viszonyimban (főleg midőn 17 évvel ezelőtt elvette tőlem azt, ki nekem legkedvesb 's legdrágább vala), mindazon történetek miatt, melyek szeretett hazámat olly keményen sújták. Ellenben isten — örök hála neki érte — fényes, vidám 's kellemes eseményeket is hagyott érem. Amazok közé számítom

mindenek előtt az 1813. 14. és 15ben díszösen végzett harcokat, melyeknek a' haza újjászületését köszöni. Az utóbbiak, t. i. a' vidámak 's kellemesek közé pedig számítom különösen kedves gyermekim szíves szeretetét, ragaszkodását 's jóra váltát; ugyszinte isten azon különös, váratlan rendelkezését, mely szerint már 5dik évtizedemben is olly élettársat vezérle hoztam, kit a' hű és gyöngéd ragaszkodás példájának nyilvánosan megismereni, kötelességemnek tartom. Igaz, őszinte, utolsó köszönetemet mindazoknak, kik a' statusnak 's nekem belátással 's hűséggel szolgáltak. Igaz, őszinte, utolsó köszönetemet mindazoknak, kik szeretet, hűség és személyes ragaszkodással viseltettek irántam. Megbocsátok minden ellenségimnek, még azoknak is, kik fondor beszédek, irományok, vagy szándékok an elferdített előadások által legdrágább kincsemet, népem bizodalmat, tőlem elvonni (de istennek hála, csak ritkán sikerrel) igyekeztek. Berlin, dec. 1. 1827. Fridrik Vilmos.“ — II. „Rád, kedves Fritzem, száll most a' kormányfoglalatoságok terhe felelőssége teljes súlyával. Azon helyzet, melyet én neked e' foglalatoságokra nézve adtam, inkább mint sok más trónörököszt elkészíthetett rájok. Most rajtad áll, igazságos reményimet 's a' haza várokozásit teljesíteni — legalább erre törekedni. Elveid 's gondolkodásod kezesek, hogy alattvalóidnak atyjok leszesz. Őrizkedjél azonban a' most olly általányosan elterjedt ujtásvágytól; őrizkedjél a' gyakorlatelleni teoriáktól, melyek számnélkül vannak most forgásban; de egyszersmind ovakodjál a' régi iránti tulzó és színtolly káros előszeretettől; mert csak akkor, ha e' két köszirtet kitudtad kerülni, sikerülhetnek a' valóban hasznos javítások. A' hadsereg most ritka jó állapotban van, ujalakítása óta várokozásimnak mind harcban mind békeségben megfelelt. Vajha magas rendeltetését mindenkor szem előtt tartsa; de vajha a' haza se feledje soha el, mivel tartozik iránta. Az europai hatalmak közti egységget, a' mennyire telik erődtől, előmozdítani el ne mulasz; mindenek előtt pedig vajha Poroszország, Oroszország 's Ausztria soha se váljanak egymástól; összetartásuk az europai nagy szövetség zárvővének tekintendő. Szívöl szeretett gyermekim mindnyájan azon várokozásra jogosítanak fel, miszerint állhatatos igyekezetük oda lesz irányozva, hogy hasznos munkás, erkölcsileg tiszta 's istenfélő élet által tüntessék ki magokat; mert csak ez hoz áldást 's utolsó óráimban is e' gondolat adjon vigasztalást. Isten őrizze 's őtalmazza meg a' drága hazát! Isten őrizze 's őtalmazza meg házunkat most és mindenkor! áldjon meg téged és országlásod, édes fiam; adjon Isten ahhoz erőt és belátást; adjon lélekisméretes, hű tanácsadókat és szolgálókat, és engedelmes alattvalókat. A m e n. Berlin, dec. 1. 1827. Fridrik Vilmos.“

Németország.

(Sajtó százados ünnepe.) Mainz, jun. 26. Németországban már több helyen fényesen megállék a' sajtó százados ünnepét, mindenütt némi korlátozással ugyan, mert e' keserves időszak bélyege a' nyonás: ideazért örömmel, mert keblébe fojtá mindenki fájdalomát, és azon reményt táplálja, hogy a' boldogabb utódok szabadabb örömmel ünnepelnek meg az ezt követő százados ünnepet. Stuttgartban fényesen és szabadon ünneplék meg 's a' kormány legkevésbé sem korlátozta, miért is a' nép szabad szellemű érzelmét illón tudja méltánylani. A' mainzi levelező így ír: „A' százados örömnepnek vége, 's minden előbbi állásába tér. De ki ez ünnepen jelen lehetett, mindig édesen emlékezendik rá vissza. Fény, ragyogás 's rendre nézve páratlan volt, mert a' nagy néptömeg teljes szívből érezvén, hogy most az egyetemes emberi méveltség ünnepét állí, bár semmi felsőségi felügyelet nem volt, legkisebb zavar még sem történt. Több mint 10 város, több egyetem 's egyesület küldött követet az ünnepegy magasztására. Az idegeneket fényesen fogadták. Tornyokon, házakon száz meg száz lobogó lengett. A' Guttenberg tért körszinné alakíták, 's jeles faművek-fáklombzatok és virágfüzerekkel művészileg fölékesíték. Ide a' nép, a' sajtó feltalálója emlékéhez az ünnepet előző estve lobogó szövőttekkel ment, mi még itt soha nem történt, az ünnep napján pedig a' részvevők nagy tömege zászlókkal 's lobogókkal a' könyvnyomatók hangászkarra kíséretében. Isteni tisztelet után Guttenberg oszlopát koszorúzzák meg, mialatt 2000 énekes 's énekesnő zengett. Ugyanez estve több mint 900 énekes daltá Beethoven zengeményét (cantate); a' fuvó-hangszerek száma aránylag volt az énekesekéhez; ekkor egyszersmind a' város fényesen ki volt világítva. Más nap a' Rajnán hajósdit akartak játszani, de az idő nem volt kedvező. Ez estve a' gyümölcsesarnokban fényes táncmulatság adatott, melyen több mint öt ezer ember vala jelen. A' sok idegen közt több jeles író 's művész is volt. A' természetvizsgálók és műegyesület gyűjteménye, városi könyvtár nyitva volt, ezenkül füstvény-virág- 's iparművek kiállításán legeltetheték szeméit a' néző. Az utolsó kivált világosan tanúsítja a' méltó ipar virágzó állapotját. — Lipsében szinte fényes volt a' sajtóünnep. A' sok idegen majd kétannyra nevelé a' népesség számát. Legnevezetesebb volt a' fő ünnepi járdalat, melyen azon összelődözött zászlót is hordozák, mit Gusztáv Adolf 1631ben ajándékozott vitézségökért a' süttöknek. Több tudóson kívül a' hét derék göttingai oktató közül is négy volt jelen az ünnepen. —

Dania.

A' dán sajtót újra nagyon megszorították, t. i. ha valamelyik lap szabadon nyilatkozik 's megmondja, mit kellene tenni, mit nem, és ezáltal bírói keresetet von magára, többé számait nem szabad a' levélpóstának vinni, hanem más alkalom által kell küldeni, mi igen lassu és sok bajjal jár. —

Oroszország.

(Orosz bünbocsánat) Az orosz czár bünbocsánatadása köv. hangzik: „O felsége a' császármegparancsolni méltóztatott f) hogy Bettowski és Drotkiewicz gymnasiumi tanulók Kielcebul történt elszökttében részes, és az ottani városhatóság által népszerű elvek terjesztéséért kereset alá fogatott személyeknek u. m. Mikutowski Antalnak, a' kamrai jutászat felügyelője fiának, Bethowski Sándornak egy kielcei gyógyszerész fiának,

Wisniewski Leósnak volt kielcei törvénygyakornoknak, Duninow László egy haszonbérő fiának, Dobrzansky Ignác budiszewicei földbirtokos fiának, Gurowsky Antal volt gyakornoknak a királyi igazgatótanácsnál, Zwanow Tamás korytoi földbirtokos fiának, Targowsky József volt építészeti gyakornoknak; — továbbá a kielcei gymnasumbeli tanulóknak, kik az 1839ben Lomza városban felfüzdötetett titkos társaság tagjai voltak, t. i. Podbielski Ignácznak, Siennizki Antalnak és Ostrowsky Tivadarnak a kiállott nyomozási fogság büntetésükbe tudatván, bocsánat adatik, és rendőrségi felügyelés alatt hazájokban tartózkodás parancsolatik: 2) hogy az 1834ben bűnös összevisszafordulásért szibériai száműzetésre, nemesség elvesztésre és jószágelkobzásra ítéltetett Czerminsky Erasmusnak, Chelmiczki Eusztáknak és Woliczki Konstantinnak büntetésüket adatik, és a visszatérés hazájokba megengedtetik. 3) hogy az 1838ban Varsóban felfüzdötetett titkos társaságba bonyolult, polgári jogaik elvesztésén kívül 5 évi bányamunkára és így Szibériába szállításra ítélt Saviczewski Konstantinnak, a kincstári biztosság volt gyakornokának, és Krajewski Sándornak főpostahivatali tisztviselőnek, a bánya-munkái büntetés hátralevő része a szibériai lakással együtt elengedtetik. — Tiflisben kisasszonyi intézet állittatik a kaukazon-tuli leányok számára. Ez intézet a czárné védelme alatt áll, 60 növendék a korona költségén neveltetik, 20 pedig magányosan. Az elsőbb 40 helyre az ázsiai fejedelmek és moszka vazallók leányai alkalmaztatnak, 20ra pedig a kaukazon-tuli moszka polgári tisztviselők és katonatisztek leányai. —

(A cserkeszek győzelmének részletei.) Egy konstantinápolyi levél köv. ir a cserkeszek győzelméről: 8—9 év óta követi Russzia Williamenoff táb. tervét, mely abban áll, hogy várakat a katonai utak építsen. Abun, Miklós, Doba erősség építtetésével kezdék meg a munkát és Kuban és a fekete tenger közt 50 mföldnyi hosszú katonai utat köték össze. Ez által az ország északkeleti részét akarják elszigetelni; de ezélt nem értek, mert a helyett hogy a cserkeszek közlekedését megszakították volna, mindenik őrség mintegy fogva tartatott várában. Ez idő óta a moszkák tetemes pénzajdóval és embervesztéssel építettek a part felől várakat. A Vixen hajóval történt baj után pedig legelőszörűbbnek vélték a lakosokat a tengerfelőli közlekedéstől elmenteni. E végre nyolcz várat építettek. Anapa és Jelendsik várat kivéve, egy hónap alatt szétromták a cserkeszek a moszkák nyolcz évi munkáját. Legelőszörű Onwyát vették el, volt benne 500 ember és 15 álgyn; aztán Toaps és Shapsinet. A cserkeszek 7000 embert gyűjtének össze a vár körül, hol gyermekkel és asszonnnyal együtt 2000 orosz vala. A moszka kormány itt gyarmatot akart megtelepíteni. A cserkeszek elhagyák puskáikat és csupán karddal és két élű gyilkokkal rohanának könyörgés idején nagy allah-kiáltással a várra; a moszkák vitézül ótalmazzák magokat; a viaskodás alatt a puskaportár levegőbe röpült. A cserkeszek 350 embert vesztek, a moszkák két ezret. Abun vára még fontosabb volt, s benne 3000 moszka örködött. Utóljára Miklós és Magzha várat vették el; a mazghai őrség megadta magát, a miklósvári pedig, minthogy azt tenni nem akarta, kardra hanyatott. A cserkeszek minden elvett várat lerontottak, kivéven Subasirt, melybe őrsereget tettek.

Jászvásár, jun. 13. Ujabb tudósítás szerint a moszka hadszállítvány kiszállott Tuabnál, és nem kemény ellenállásra talált. Ugy látszik a cserkeszek Nikolajewski körül huzzák össze főerejüket. Tuab környékén csak itt ott lehetett messzelátón egyes öröket megpillantani. A partokon felállított lovas örök pedig egyszerre visszavonultak, mihelyt a moszkákat meglátták, kik a várat kardcsapás nélkül elfoglalák. A nagyobb álgynk még ott voltak, de a kisebbeket elvitték a cserkeszek. A moszkák 40 álgyn vesztek és ezért a hegyi nép győzelme nem maradt következés nélkül. —

(A podlachiai püspök levele.) A podlachiai püspök levele igen igen megrövidített kivonatan köv. hangzik: „Yanow, mart. 1840. Midőn én, mint az egyház jogainak és tulajdonának védje, lépek föl, azon biztosítékra támaszkodom, mit mind a királyság régi alkotmánya, mind az uralkodó czár jogosító alaphatározata nyújt; én minden illyes merény ellen mindenkor megtettem a szükséges ovást. Többek közt kívántam, hogy a wengrovi paplak ne fordítottassék katonai laktanyává, hanem az ottani papságnak, mely hajlék nélkül van, és a megyémbeli kiszolgált papoknak adassék vissza, minthogy a nélkül is ezek számára van apolékházul rendeltetve. A vallásra ügyelő kormányosztály elégre meghallá az igazság kiáltozását, és az épületet visszaigérte. Türelemmel vártam az ígért teljesítést, midőn hírül hozzák, hogy a wladawai gyülekezet és a sz. Pál vallásos szerzet épületit újra katonai laktanyának foglalták el. Illy merénylet olly tulajdon ellen, mely a törvény paizsa alatt áll, megsértése az egyháznak, igazságának, sőt a főltségnek is, megsértése a főltségnek, mely kormányának bizonyosan nem engedheti meg, hogy közbotránkozást gerjesztő tetteivel azon tulajdonát támadja meg a palczája alatt levő gyülekezetnek, mit alaphatározatában tisztelni ígért. Nem igazolja ez azon gázoló erőszakosságot, mit ez évi mart. 9kén kelt levelemben kimondanom kellett? t. i. sohasem volt még tudomásomra e szerencsétlen országban a kath. egyháziránt ellenségesebb, igazságtalanabb, erőszakoskodóbb kormány. (Itt elősorozza a sérelmeket és orvoslási szabályokat ajánl.) A vallásra ügyelő kormányosztály ezen szabályok elfogadtatása által meg fogja bizonyítani, hogy kötelességét, mit a mi főltségünk kiszabott lélekisméretesen teljesíti; ha azonban alulirt kívánatának igazságát nem szolgáltatnának, találandó módot, hogy e sok visszaélés és erőszakoskodás hű rajzát a főltség elibe juttassa. Guttofski Marczel János püspök, a püspök csakugyan megtartá szavát és köv. irta a czárnak (Sajnáljuk hogy

e levelet egészen nem adhatjuk, de külföldi lapok is csak töredékesen adják) „Illy égrekiáltó sok visszaélés, és hallatlan üldözötése a kath. vallásnak, mellyből előre látom, mennyi veszend el a gondom alá bizott lelkek közül, kik a keresztiség által mindnyájan megszenteltettek, és az üdvezítő vére által mindnyájan megváltattak, kényszerítve érzem magam főltséghez kiáltanom, hogy vessen szánakozó pillanatot azon szerencsétlenség ostorozza alattvalóira, kikért főltséged felelős... Kérem főltségedet jusson eszébe tett hite... Mint a dolog áll, alkalmasint én lépendek előbb a mindenható trónja elibe; de oda a királyok is úgy elhivatnak mint mi... Isten ítélend azért köztünk, és én nem vádoltathatom arról hogy kötelességem elhanyagoltam, hanem mint jó pásztor juhaimért imádkoztam, és üdvességökért a szükséges lépéseket megtettem.“ Kétségkül a püspök ezen erőtelji hangja bírta a kormányt elfogatására. A püspök mindenütt olly nagy mérséklettséget mutatott, mint szilárdságot. Ha azért jöttek, mondá vendégeinek, hogy szavam visszahuzására kényszerítsenek, akkor hasztalan fáradtak: ellenben ha Önöknek elfogatási parancsuk van, akkor erősebbek nálam, és én itt vagyok. Azonban hathatós ovást tett minden erőszak ellen. Mint mondják, Mohilewbe vitték. E dolog nagy mozgást okozott az országban, és a kormány iránt jó indulatra nehezen bírja a népet.

Hollandia.

Alsórajna, jun. 20. Haagában jelenleg pénzügyministert keresnek, de jóvaló ember nem akarja elvállalni. Már többet megkínáltak vele, de senkinek sincs nagy kedve a savanyu almába harapni. Nem rég illy című irat jelent meg: „Hollandia adóssága leírásának megkísérlése“ melly, minthogy az országban mindenütt a pénzügyről van vita, mindenféle nagy figyelmet gerjeszt. — Némelyek szerint már létesült a kereskedési szerződés Franciaországgal. Bár ez utóbbi csak a pamutszállítást engedte meg a Rajnán fölfelé, és Hollandiának leg többje a javai nádméz és kávéban van, még is Rochussen azon nyilatkozatára, miszerint a pamut csak kezdet, nyugton várják a kedvezőbb jövőt. A waterlooi ütközet emléknapját jun. 25kán üllék meg Haagában.

Olaszország.

Nápoly, jun. 16. Tegnapelőtt egy gőzhajó azon parancsossal érkezett ide Maltából, hogy Stopford hajóvezér a nápolyi partokat hagyja el, ki innen még az nap el is vitorlázott, és csak egy sorhajó és egy fregát maradt itten. Most már bizonyosnak mondják hogy a kénkérdésnek nem sokára szép szerivel vége szakad. Sziciliában még folyvást ingerült állapotban van a nép, azért a király még e héten oda menend. A termékeny Sziciliában szükség is inség uralkodik és a kereskedés csak tengleng. A ként rakásra halmazzák, az aknabirtokosok nem dolgoztatnak, mivel semmit sem vihetni ki. Tegnap két sziciliai katonát, mivel tisztjüket meggyilkolták, főbe löttek; illy példa ellenére is többször követget illy tettet el az itteni katonaság. —

Kir. rendelet szerint Palermo, Girgenti, Trapani és Calatanissetta városok ezután is katonai hatóság alatt maradnak. Ez azt mutatja, hogy Sziciliában folyvást tart az elégületlenség. — Nápolyban mindinkább növekszik a francia befolyás és a Murat-féle párt naponkint nagyobb tekintetre kap. — A kénkérdés, bármily kedvező fordulatot vett is, annak azért nem olly hamar és nem olly könnyen lesz vége, mert maga a nápolyi király és Thiers is részvényes.

Törökország.

Konstantinápoly, jun. 10. Mintegy négy héttel ezelőtt itt egy francia nyelven irt értekezés jelent meg, melly azt mutogatja, hogy a porta javát egyedül csak az mozdítja elő, ha M. Alival, bármily engedélyekkel, békét köt, s a mit most enged a porta, azt később edismét visszanyeri, mert Ali öreg, és birodalmát csak azon lélek tarthatja fen, melly teremté, ugyde fiai nem bírnak atyjok lelkével, és így időjártával nemcsak Szyria, hanem Egyptus is visszazálland a portára. Ez értekezés írója Cast egy ministeri hírlap szerkesztője Parisban. — M. Ali azt mondá, hogy Khosrev b. megbukta többet segít dolgán, mint a nisibi ütközet.

Beirut, maj. 29. A lázadás közönségessé lön. A drúzok, maroniták, naplusziak, a Libanon lakosi egyesültek, az őket szertelen nyomó tehernek végét szakítandók. Minden lakos ellenszegült az adószedőnek, és mivel fegyver van kezökben, akaratjoknak nyomadékat is tudnak adni. Mi nagy félelemben vagyunk. A kormányzó erősíti a várat, és mi minden pillanatban megrohánástul rettegünk. A kormány postáját elfogták, a közlekedés egészen elakadt; már sok szállítvány került az elégületlenek hatalmába. A lázadás egyik oka, hogy Ibrahim el akarja szedetni a lakosoktól a fegyvert, ezek pedig jól tudják, hogy mihelyt az megtörténik, a fővezér azonnal katonafogdostatáshoz kezd. Ibrahim e részre küldi csapatit és talán sikerül is neki a lázadást elnyomni. Azonban mindenből világos, hogy a lakosok igen megunták már a zsarló uraságot.

Gabonaár: Pest, jun. 7diken: Tiszta buza: 230, 215, 200; — Kétszeres: 190, 185, 175, —; Rozs 164, 160, 117, —; Árpa 122, 120, 110, —; Zab 102, 100, 95, —; Köles —, —, —; — Köles-kása 285, 270, —; — Kukoricza 165, 155, 150; — pesti m. v. garas.

Pénzkelet: Bécsben jul. 3kán 5petes stauskötelezvény: 109³/₈; 4petes: 102⁵/₈; 3petes: 82³/₄; 1834ki kölesön: 733³/₄; 1839ki: 339³/₄; bankrészevény: 1848; Eszterházy sorsjegy: 45¹/₄; Cs. arany-agio: 3⁵/₈.

Lotto. Budán jul. 4kén: 83, 82, 47, 77, 68.

Vasutrészevény: éjszaki: 110; majlandi: 113; győri: 110.

Dunavizállás: jul. 8kán délben 9⁰⁰ 1⁰⁰ 6⁰⁰ a zerus felett.

Szerkeszti Helmezy. — Nyomtatja Trattner-Károlyi, uri-utca 612.